

P. ŠTALTER, kadar iz filma *Kuća br. 42*

odicima. Uredio je kataloge izložbi »Exposición internacional — Barcelona. Arte Yugooslavo« (1923, s Lj. Babićem), »Pola vijeka hrvatske umjetnosti« (Zagreb 1938, s T. Krizmanom i D. Tadijanovićem), napisao predgovor i biografije umjetnika u knjizi *Hrvatska umjetnost* (Zagreb 1943). Organizirao je i postavljao lik. izložbe.

BIBL.: *Pedeset godina hrvatskog umjetničkog stvaranja iz »Obzore« perspektive* (1885—1935), Obzor, Spomen-knjiga 1860—1935, 1936; *Religiozna umjetnost Ivana Meštrovića*, HK, 1938, 19; *Obnova crkve Sv. Marka u Zagrebu*, Nova Evropa, 1938, 2.

V. Fo.

ŠRIBAR, Marta, keramičarka (Sevnica ob Savi, Slovenija, 3. IX. 1924 — Zagreb, 8. X. 1988). Diplomirala na Akademiji primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1955. Od 1957. zaposlena u tvornici »Inker« u Zaprešiću. Oblikuje prototipove stolnoga posuda, doza, šalice i radi unikatnu keramiku. Od 1955. sudjeluje na međunarodnim izložbama keramike i industrijskoga oblikovanja u Zagrebu, Milanu, Parizu i Faenzi. Zastupana na izložbi »Suвремена hrvatska keramika« u Barceloni 1986.

LIT.: *M. Baričević*, Povijest moderne keramike u Hrvatskoj, Zagreb 1986.

Ma. B.

ŠTALTER, Pavao, slikar i autor crtanih filmova (Karanac kraj Osijeka, 25. XI. 1929). Diplomirao na Akademiji primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1955 (E. Tomašević). Od 1958. scenograf, redatelj, crtač i glavni animator u Studiju za crtani film Zagreb-filma. Realizirao filmove *Peti* (1964, sa Z. Grgićem), *Kutije* (1967), *Maska crvene smrti* (1969, s B. Ratinićem i V. Jutrišom), *Scabies* (1970, sa Z. Grgićem), *Mačka* (1972,

M. ŠTEBIH, *Zeleni haiku*

sa Z. Bourekom), jednominutne filmove (*Kubus*, *Duša*, *Konj*), *Sedam plamenčica* (1975), filmove u seriji *Baltazar IV* (1979), *Kuća br. 42* (1984), *Ogledalce* (1986, s M. Mančekom) i dr. Istražujući lik. sastavnicu crtanoga filma sazeo je crtež, boju i pokret u različitim tehnikama (animirani crtež, kolaž, ulje na celofanu). Jedan je od najboljih scenografa zagrebačke škole crtanoga filma. — Sudjelovao u realizaciji nastavnih element-filmova iz nacionalne povijesti. Ilustrira knjige za djecu i mladež.

LIT.: *R. Munitić*, Majstor na vrhuncu, Oko, 1984, 313. — *J. Škrabalo*, Između publike i države. Povijest hrvatske kinematografije 1896—1980, Zagreb 1984.

V. Fo.

ŠTAMBUK, Davor, crtač i karikaturist (Split, 29. XII. 1934). Završio Višu pedagošku školu u Zagrebu 1963. Suradivao u »Vjesniku« 1958—64. Od 1968. reporter i crtač u listu »Ici Paris« u Parizu. Autor animiranoga filma *Sulejman Veličanstveni* (1975), knjiga karikatura *Sex made man* (1979), *In vino veritas* (1995) i televizijskoga serijala *Most generacija* (1980). Suraduje u listovima i revijama »France Dimanche«, »Paris Match«, »Playboy«, »Jež« i »Start«. Samostalno izlagao u Parizu i Zagrebu.

Ž. Sa.

ŠTAMBUK, Gorislav, kipar (Selca na Braču, 30. VII. 1933). Diplomirao na Akademiji primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1955 (K. Angeli Radovani). Bio je suradnik Majstorske radionice A. Augustinčića 1967—69. Oblikuje aktove i figurativne skupine u mramoru, čvrsta volumena i lirske shvaćenih oblika u prostoru (*Igrarija*, 1980; *Teret mladosti*, 1981; *Sramežljiva*, 1981; *Dupli torzo V*, 1985; *Torzo VIII*, 1987). — Samostalno izlagao u Zagrebu (1978, 1981, 1985) i Osijeku (1984).

LIT.: *J. Baldani*, Gorislav Štambuk (katalog), Zagreb 1978. — *V. Bužančić*, Gorislav Štambuk (katalog), Zagreb 1981. — *V. Bužančić*, Gorislav Štambuk, Iz mramornih skulptura (katalog), Zagreb 1987.

Ž. Sa.

ŠTEBIH, Mihael, slikar i kipar (Čakovec, 19. X. 1948). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1972 (V. Micheli). Slika apstraktne pastelesne lirske ugođaja i simboličnih kompozicijskih rješenja (*Tišina*, 1982; *Horizonti*, 1988) te hiperrealistične portrete (*Portret Ane Flander*, 1987). Od 1983. bavi se skulpturom u staklu. Oblici su mu živi i agresivni, s osobito bogatim svjetlosno-kromatskim efektima (*Plava skulptura*, 1982; *Jesenji haiku*, 1986). Autor skulptura na javnim mjestima u Ljubljani (*Faloidna forma*, 1972), Čakovcu (*Život*, 1974; *Pletilja*, 1975; *Kameni cvijet*, 1989), Prelogu (*Rast*, 1980), Torontu (*Ecce Homo*, 1985), Cazinu (*Žena cvijet*, 1988) i Oakvillu (*Krist*, 1990). Izrađuje mozaike u Čakovcu (*Međimurska zemlja*, 1981) i Hamiltonu (u kombinaciji sa zidnom slikom, u crkvi Sv. Križa, 1993), te vitraje u Torontu (1991) i Hamiltonu (1993). — Samostalno izlagao u Čakovcu, Krapini, Zagrebu, Piranu, Novoj Gorici, Kranju, Opatiji, Dubaju, Torontu, Ptuju te na Brijunima.

LIT.: *Z. Poznić*, Mihael Štebih (katalog), Zagreb 1983. — *E. Fišer*, Pluralizam likovnih interesa kao iskušavanje samosvojnosti (katalog), Čakovec 1983. — *V. Mažuran Subotić*, Staklo u suvremenom hrvatskom kiparstvu (katalog), Zagreb 1988. — *J. Šimat Banov*, Mihael Štebih (katalog), Čakovec 1988.

Ž. Sa. i R.

ŠTERK, Vladimir, arhitekt (Zagreb, 1891 — 6. III. 1941). Arhitekturu studirao na Visokoj tehničkoj školi u Pragu, diplomirao u Zagrebu. Za I. svj. r. zarobljenik u Rusiji, gdje upozna je drvenu narodnu arhitekturu. Nakon povratka u Zagreb kratko vrijeme radi u ateljeu I. Fischera, sudjelujući na projektiranju Gradske štedionice i Zagrebačkoga zbora u Martićevoj ulici. Potom radi u Gradske gradevnome uredu, a poslije kao samostalni arhitekt. Bio je i asistent na Tehničkome fakultetu u Zagrebu. Projektirao je i izveo više stambenih zgrada u Zagrebu: stambeno-poslovnu zgradu u Gundulićevoj ul. 3 (1927), stambenu zgradu na Britanskome trgu 12, poslovnu zgradu u Savskoj ul. 23, stambeno-poslovnu zgradu u Draškovićevoj 30 (1928—29), zgrade u Ilici 15 (1929), Dežmanovoj ul. 8 (1936), te nadogradnju i preoblikovanje zgrade na Prilazu Gj. Deželića 43 (1931). Gradio je i u Osijeku i Slavonskome Brodu, izveo vile na Tuškancu 90 (1925) i na Jabukovcu 39 (vila Radan, 1933) u Zagrebu, te planinarski dom »Runolist« na Medvednici (1935—36). S J. Korkom, Đ. Krekićem i Đ. Kiverovim sudjelovao je na izradbi projekata za Javnu burzu rada u Zvonimirovoj 15 (1936) i Radnički dom na Krešimirovu trgu u Zagrebu (1936). Sam je izradio više projekata, te interijer kavane »Zagreb« na Zrinjevcu (1930). U ranim djelima pod utjecajem historicizma, Š. se ubrzo priklanja težnjama moderne arhitekture (zgrada u Draškovićevoj 30 u Zagrebu). Premda formalno nije bio vezan uz krug zagrebačkih modernih arhitekata, zalaže se za načela moderne arhitekture, uspješno povezujući tradiciju i nova shvaćanja. Sudjelovao je

ŠTRIGOVA, unutrašnjost crkve Sv. Jeronima

ŠTRIGOVA, crkva Sv. Jeronima

na I. izložbi jugoslavenske suvremene arhitekture u Beogradu 1931. te na izložbi »Pola vijeka hrvatske umjetnosti« u Zagrebu 1938.

BIBL.: *Umjetničke akademije i suvremeni arhitekt*, Arhitektura, 1933, 1–2; *Staleška pitanja projektiranja na I. kongresu VČSR*, Tehnički list, 1933, 3–4.

LIT.: *Pola vijeka hrvatske umjetnosti* (katalog), Zagreb 1938. — V. Potočnjak, Arhitektura u Hrvatskoj 1888–1938, Građevinski vjesnik, 1939, 4–5. — S. Planić, Pedeset godina arhitekture u Hrvatskoj, Književnik, 1939, 2. — Ž. Čorak, U funkciji znaka, Zagreb 1981. — T. Premrl, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1989. T. Pl.

ŠTERNA, naselje kraj Oprtlja u Istri. U župnoj crkvi nalazilo se zanimljivo staro raspelo (XIV. st.) koje potječe s odra u područnoj crkvi istarskoga sela Kubertona. S jedne je strane križa tijelo Kristovo, s druge pločica s likom Krista koji blagoslivlje, a na krakovima su likovi Marije i Ivana; pozlaćeni bakar bio je ukrašen emajlom.

LIT.: A. Tamaro, Una croce non smalti del secolo XIII esistente a Sterna, Atti e memorie SIASP, 1908, 24. — I. Perčić, Djela obrađenog metala u sakralnim objektima Istre, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1978–79, 4–5, str. 303. R.

ŠTERPIN, Ivan (Pin), oblikovatelj i karikaturist (Prag, 13. V. 1922 – Osijek, 10. IV. 1989). Živio je u Osijeku, gdje je oblikovao industrijske proizvode i bavio se opremom knjiga. Izradio niz portretnih karikatura poznatih Osječana. Suradivao u novinama i časopisima »Glas Slavonije«, »Slavonija danas«, »Zagonetka«. Ilustrirao pjesme i priče za djecu. Samostalno izlagao u Osijeku 1975.

LIT.: M. Jurčec, Ivan Šterpin-Pin (katalog), Osijek 1975.

O. Šr.

ŠTIH-BALEN, Božena, keramičarka (Zagreb, 23. XII. 1937). Završila Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1958. U početku radi skulpturalne forme, obogaćene kolorističkim intervencijama. Poslije 1980. radi cikluse *Oblik u platu* i *Onuđenost u vremenu*. Na dekorativnim tanjurima obrađuje motive stabala, pijetla i cvijeta. Bavi se opremanjem interijera (upravne zgrade »INA-Naftaplina« u Zagrebu i »Belupo-Podravke« u Koprivnici, Privredna banka u Zagrebu). — Samostalno izlagala u Zagrebu (1963, 1970, 1973, 1987), Opatiji (1965), Bremenu (1970), Torinu (1973) i Klanjcu (1987).

LIT.: M. Vigna, Božena Štih-Balen (katalog), Opatija 1965. — S. Staničić, Suvremena hrvatska keramika (katalog), Zagreb 1984. — M. Baričević, Povijest moderne keramike u Hrvatskoj, Zagreb 1986. — Ista, Božena Štih-Balen (katalog), Klanjec 1987. Ma. B.

ŠTILLER, Josip → STILLER, Josip

ŠTIMAC, Goran, kipar (Rijeka, 25. X. 1959). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1988 (M. Ujević). U svojim radovima u drvu teži prvotnim

strukturama i arhaičnim oblicima (*Figura*, 1986). U skulpturama od kovine naglašava figurativnu znakovnost odnjegovanu na postkubističkom shvaćanju volumena (*Plesačica*, 1987; *Čovik z rukami*, 1988). U instalacijama slaže grubo obrađene dijelove drva u cjeline koje naglašavaju tvornost materijala i slijed oblikovnih postupaka (*Jedan kišni dan*, 1994). Autor skulpture u parku »Mladost« u Zagrebu (1987) i spomenika Olgi Ban u Lovranu (1988). — Samostalno izlagao u Opatiji, Rijeci, Zagrebu, Voloskome, Velikoj Gorici i Slavonskome Brodu.

LIT.: D. Grubić, Goran Štimac (katalog), Zagreb 1988. — J. Šukalo, Goran Štimac (katalog), Slavonski Brod 1991. — D. Grubić, Goran Štimac (katalog), Zagreb 1995. Da. G.

ŠTINJAN, selo SZ od Pule. Oko sela se nalazi skupina prapov. gradina; na jednoj je nađena ostava brončanih artefakata (uglavnom keltova). U zaljevu Žunac i rtu Guc (Monumenti) otkriveni su ostaci ant. kupališta s mozaičkim podom i ostaci velike valjaonice vune (fullonica). U župnoj crkvi Sv. Margerite čuvaju se ulomci pregradne ploče iz VI. st.

LIT.: B. Schiavuzzi, Attraverso agro colonico di Pola, Atti e memorie SIASP, 1908, str. 120. — A. Gnirs, Istria praeromana, Karlovy Vary, 1925, str. 99–100. — B. Marušić, Varia archaeologica prima, Histria archaeologica, 1980–81, 11–12, str. 52. Br. Ma.

ŠTOKIĆ, Roko, grafičar (Moravice kraj Vrbovskog, 20. IV. 1935). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1962 (F. Baće). Postdiplomski studij grafike završio 1964 (M. Detoni). Radi kao likovni pedagog u Čakovcu. Izrađuje grafike u kojima odnosi svijetlih i tamnih masa tvore asocijativne kompozicije (*Figura*, 1964; *Ples figura*, 1992). — Samostalno izlagao u Zagrebu, Karlovcu, Čakovcu, Selcu i Crikvenici.

LIT.: S. Špoljarić, Roko Štokić – tri desetljeća stvaranja (katalog), Čakovec 1995. R.

ŠTRBINCI, lokalitet J od Đakova. Tu se ubicira rim. *Certissa*. Na lok. ima nalaza iz neolitika, brončanoga, halštatskoga, latenskoga i rim. doba (zgrada s mozaikom, grobovi, srebrni novac) te iz sr. vijeka. Vrlo je vrijedan nalaz dna staklene pločice s umetnutom zlatnom folijom na kojoj je prikazan bračni par (druga pol. IV. st.), a najvažnije su otkriće dvije ranokršč. nekropole (IV. st.); u jednoj je otkrivena (1991) grobna freska s kristogramom, kantarosom i paunovima.

LIT.: G. Szabo, SG, str. 139. — H. Dekker, Đakovo i njegova okolica, Đakovo 1959. — B. Raunig, Dva kasnoantička groba iz okolice Đakova, VjAM, 1979–80. — Z. Gregl, Istraživanje kasnoantičke nekropole u Štrbincima kod Đakova, Obavijesti Hrvatskoga arheološkoga društva, 1993, 2. — Od nepobjedivog Sunca do Sunca pravde – Rano kršćanstvo u kontinentalnoj Hrvatskoj (katalog), Zagreb 1994, str. 116–118. R.

ŠTRIGOVA, gradić u Međimurju. Otkriveni su ant. nalazi, a u okolici rim. cesta. Na brdu Štrigovčaku bio je burg; tu je nađen gotički pećnjak s